

Sessie INCLUSIEF LESGEVEN/ONDERWIJS Alliantie Diversers voor de Klas

25 januari 2024

Door: drs. Marette Ebert
Hogeschool Inholland

DIT BEN IK

- Onderzoeker bij lectoraat Diversiteitvraagstukken (*Hogeschool InHolland*)
- Docente opleiding Business Innovation voor o.a. Cultural Awareness, Multicultural Teamwork & Research (*Hogeschool InHolland*)

Dit heb ik in het verleden gedaan:

- Docente opleiding Communicatie (*Hogeschool InHolland*)
- Opleidingsmanager in Suriname (*FHR Institute for Higher Education*)
- Docentopleider in Suriname (*Anton de Kom Universiteit*)
- Docentopleider op Curaçao (*Universiteit van Curaçao*)

INHOUD DEZE SESSIE

- **Kansengelijkheid & Diversiteit & Inclusie**
(15 min)
- **Wat is Inclusief Lesgeven?** (5 min)
- **5 Pilaren Inclusief Onderwijs**
- **Voorbeelden & Uitwisseling voorbeelden**
(40min)

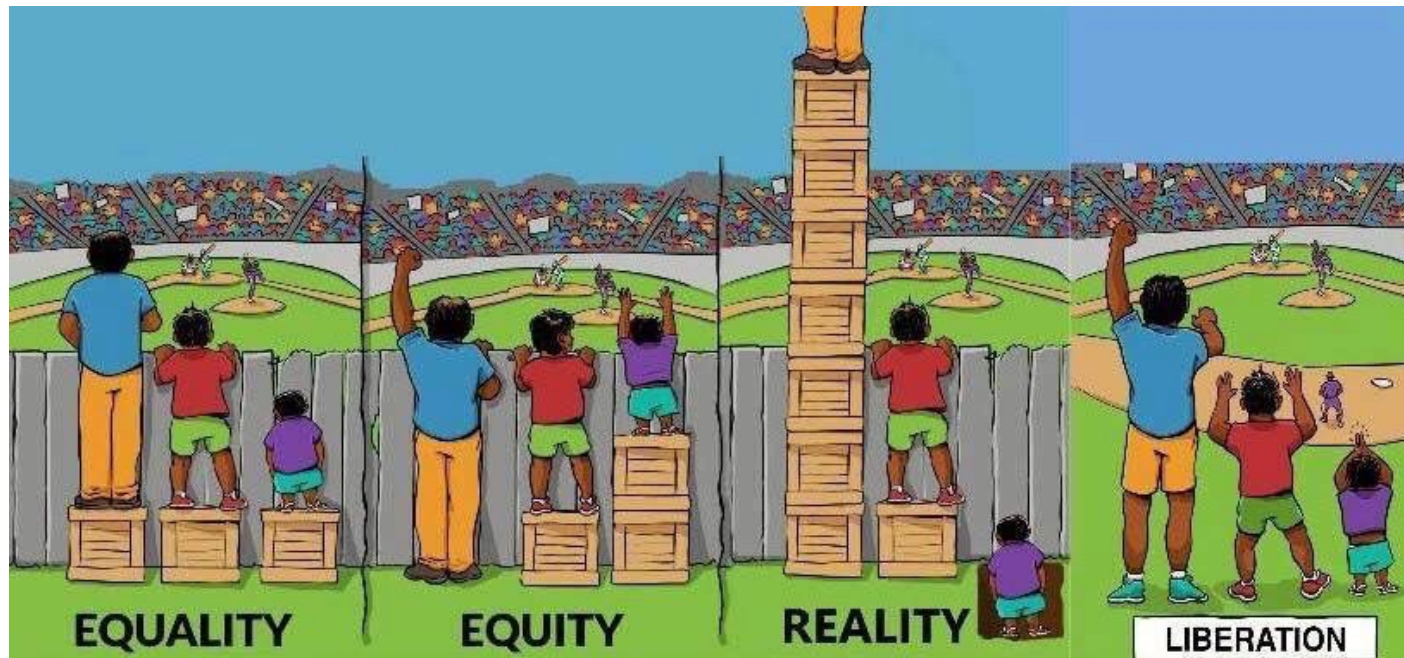

KANSENGELIJKH EN HET ONDERWIJS

Meritocratisch uitgangspunt	Deficiëntie uitgangspunt	Institutioneel uitgangspunt
<i>Gelijke kansen bij gelijke geschiktheid</i>	<i>Gelijke kansen op geschiktheid</i>	<i>Gelijke kansen door (systeem)verandering</i>

Bron: (Elffers, 2022) en (Agirdag, 2020)

KANSENGELIJKH IN HET ONDERWIJS

DIVERSITEIT & INCLUSIE

Diversiteit als feit: De samenstelling van de populatie is veranderd en onze studenten en leerlingen variëren op vele (identiteits)kenmerken.

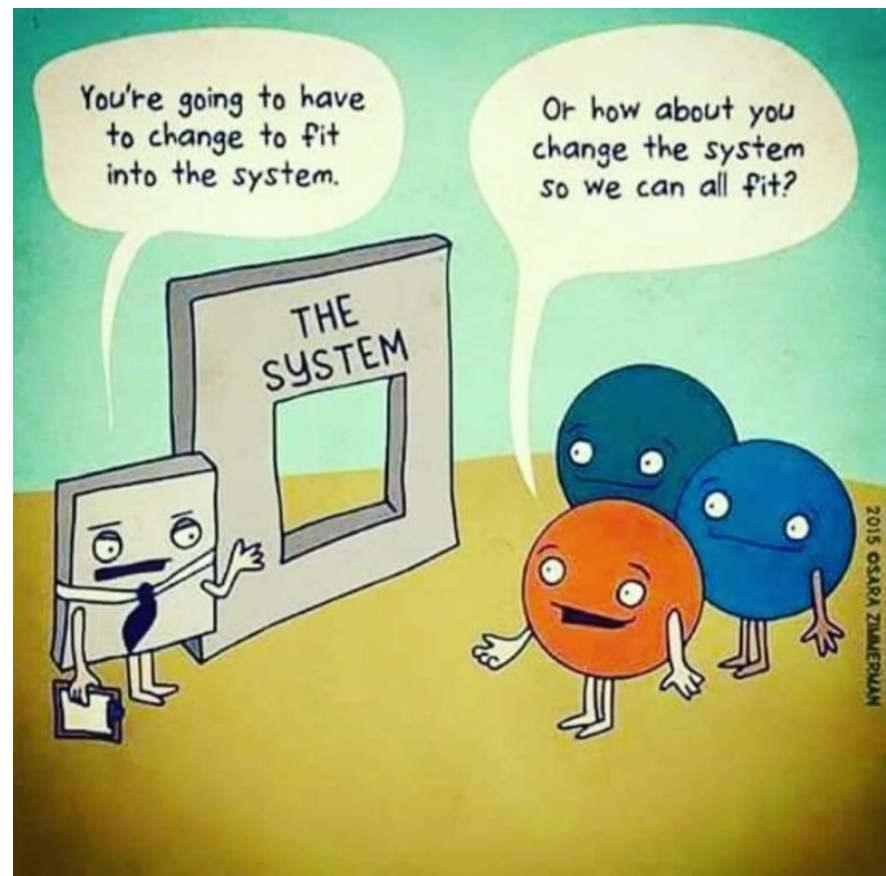
Diversiteit als waarde: Je leert van een ontmoeting met iemand die anders is dan jezelf. De kracht van verschillen.

Inclusie: Ieder lid van de leergemeenschap is welkom, voelt zich veilig en geaccepteerd en niemand wordt buitengesloten op basis van identiteitskenmerken.

Inclusie als voorwaarde voor diversiteit als waarde: Een student of leerling die zich prettig voelt, presteert beter, kan zich beter concentreren, is creatiever en kan makkelijker leren.

Bron: Wolff & De Jong, (2018) en Pulinx, Schrooten & Emmers, (2021)

INCLUSIEF LESGEVEN als (systeem)verandering op micro niveau

WAT MOETEN ONZE LERARENOPLEIDERS EN TOEKOMSTIGE LERAREN KUNNEN?

De docent is in staat om de **diversiteit in de klas te herkennen, te accommoderen en te benutten** zodat iedere student, ongeacht zijn of haar achtergrond, wordt gestimuleerd en zich vrij voelt om zijn of haar talenten te tonen en op deze manier een gelijke kans wordt geboden op studiesucces.

Bron: (Ambachts-van Rooijen, 2022).

IN GESPREK

Op welke manier zijn de begrippen kansengelijkheid, diversiteit en inclusie momenteel aan elkaar gelinkt in jouw dagelijkse onderwijspraktijk?

Wat is in jouw circle of influence/het laaghangend fruit als het gaat om het leveren van een bijdrage aan een inclusieve leeromgeving?

WAT IS INCLUSIEF ONDERWIJS/LESGEVEN?

Bij inclusief onderwijs gaat men ervan uit dat alle studenten en leerlingen, ongeacht gender, seksuele oriëntatie, sociale klasse, en etnische, taal of culturele verschillen, een gelijke kans krijgen om te leren (Banks, 1993, 2019).

Inclusief lesgeven refereert aan de manieren waarop de didactiek, het curriculum en de toetsing is ontworpen en wordt overgebracht zodat deze betekenisvol, relevant en toegankelijk is voor alle studenten. Het ziet de individu en individuele verschillen als een bron dat het leven en vooral het leren van anderen kan verrijken (Hockings, 2010)

Teveel vasthouden aan eigen referentiekader

5 PILAREN VAN INCLUSIEF ONDERWIJS

- 1. Inclusief curriculum integreren**
- 2. Verschillende perspectieven begrijpen**
- 3. Focus op kansengelijkheid**
- 4. Omgaan met discriminatie en vooroordelen**
- 5. Inclusieve schoolcultuur creëren**

Bron: Banks, 2008, 2019

INCLUSIEF CURRICULUM INTEGREREN

1

- **Betrek zoveel mogelijk materialen die geschreven of gemaakt zijn door mensen met verschillende achtergronden of perspectieven.**
- **Let op en reageer op hoe bepaalde groepen worden afgebeeld of gerepresenteerd in de inhoud van je materialen.**
- **Maak gebruik van inclusieve taal.**
- **Leer zoveel als mogelijk over en vooral van jouw studenten over hun (culturele) achtergrond door gesprekken, ervaringen, boeken, programma's, films, etc. en verwerk dit in je lessen. (Funds of Knowledge)**

VOORBEELDEN:

- Inclusief curriculumscan voor De Inholland Pabo
- Innovatie in Afrika
- Hoe wordt er omgegaan met dans en kunst op islamitische scholen?
- Jeugdliteratuur en materialen

Op welke manier wordt er aandacht besteed aan deze pijler binnen jullie opleiding en wat zou er verder nog gedaan kunnen worden om hier aandacht aan te besteden?

VERSCHILLENDE PERSPECTIEVEN BEGRIJPEN

2

- In hoeverre staan we open voor andere verhalen dan het 'dominante' verhaal? (Aminata Caïro voormalig lector Inclusive Education Haagse Hogeschool) Hoe zorgen we ervoor dat de andere verhalen net zo geldig zijn?
- Leer zoveel als mogelijk over en vooral van jouw studenten over hun (culturele) achtergrond door gesprekken, ervaringen, boeken, programma's, films, etc. en verwerk dit in je lessen (Funds of Knowledge)
- Nodig gastsprekers uit die diverse perspectieven kunnen delen
- Motiveer studenten om perspectieven te onderzoeken en kritisch te zijn op het dominante perspectief

VOORBEELDEN:

- Opdracht over in kaart brengen van educational culture
- Uit-je-Bubbel opdrachten
- Lespakket Slavernijverleden en Racisme/De geschiedenis van Sint & Piet

LESPAKKET
NEDERLANDS
SLAVERNIJ-
VERLEDEN

Op welke manier wordt er aandacht besteed aan deze pijler binnen jullie opleiding en wat zou er verder nog gedaan kunnen worden om hier aandacht aan te besteden?

FOCUS OP KANSENGELIJKHEID

3

- Word bewust van je eigen aannames ten opzichte van jouw studenten (*“Mijn studenten stellen wel vragen als ze iets niet snappen”, “Deze leerling spreekt vast geen Nederlands thuis”, “Deze student vindt het niet erg als ik haar seksuele geaardheid als voorbeeld gebruik tijdens de les”*)
- Uit hoge verwachtingen naar je studenten toe
- Probeer verschillende manieren van het overbrengen van de stof (games, video, quiz, fysiek) en reflecteer op wat het beste voor jou en jouw studenten werkt. Deel dit met je team.
- Zorg dat er verschillende manieren van beoordelen naast elkaar worden gebruikt zodat studenten hun vaardigheden en sterke punten op verschillende wijze kunnen tonen.
- Formuleer de feedback zorgvuldig.

VOORBEELDEN:

- Documentaire Klassen
- Dialoog als toetsvorm
- Feedforward techniek

Op welke manier wordt er aandacht besteed aan deze pijler binnen jullie opleiding en wat zou er verder nog gedaan kunnen worden om hier aandacht aan te besteden?

OMGAAN MET VOOROORDELEN EN DISCRIMINATIE

4

- Investeer tijd en moeite in het creëren van een leerklimaat dat nieuwsgierigheid, openheid en de bereidheid tot leren van elkaar stimuleert.
- Zorg dat je omgaat met conflicten door verschillen van mening te koesteren als leerproces in plaats van te vermijden. Deze verschillen bieden bij uitstek een leermoment voor studenten om respect en waardering te ontwikkelen voor anderen die van mening verschillen.
- Onderzoek je eigen waarden, overtuigingen, wereldbeeld en bias.
- Zet groepsopdrachten in om de interactie tussen studenten te stimuleren.

VOORBEELDEN:

- Samenstelling van groepjes steeds veranderen
- Safe space richtlijnen opstellen voor interactie
- Moeilijke gesprekken in de klas -
Dialoog onder Druk methode

Respect each other's gender, culture, nationality, religion, opinion, beliefs and way of being.

Op welke manier wordt er aandacht besteed aan deze pijler binnen jullie opleiding en wat zou er verder nog gedaan kunnen worden om hier aandacht aan te besteden?

INCLUSIEVE SCHOOLCULTUUR CREËREN

5

- Formuleer een gezamenlijke missie en doelen op inclusief onderwijs of het bevorderen van kansengelijkheid met docententeam én management.
- Co-creëer samen met studenten collectieve afspraken over randvoorwaarden voor een inclusieve (veilige) leeromgeving.
- Vier belangrijke feest- en gedenkdagen samen met de studenten/leerlingen.

VOORBEELDEN:

- [Dragobete - Romania – YouTube](#)
- [Student Imani vertelt over Keti Koti in de videoserie My Day, My Way \(inholland.nl\)](#)

MARCH

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
1 Baba Marta Bulgaria For more info: Simona Kuzmanova St.Davids Day UK. For more info: ask Tom Parry	2 Clean Monday Greece For more info: Georgia Spanou	3 Liberation Day Bulgaria For more info: Simona Kuzmanova	4	5	6 Independence Day Ghana	7
8 Int'l Womens Day For more info: Margriet Heesters	9	10 Holi Paghwa India, Suriname For more info: Twaha Mohamed-Hoesein Mothers Day UK. For more info: Tom Parry	11	12	13	14
15	16	17 St. Patricks Day Ireland/UK For more info: Tom Parry	18 Fire festival (chaharshanbe souri) Iran For more info: Maya Adham	19	20 Independence day Tunisia For more info: Amna Chedli Persian New Year Iran For more info: Maya Adham	21 Truants Day Poland For more info: Katarzyna Rudy

Op welke manier wordt er aandacht besteed aan deze pijler binnen jullie opleiding en wat zou er verder nog gedaan kunnen worden om hier aandacht aan te besteden?

OVERZICHT SESSIES **INCLUSIEF ONDERWIJS**

Verdieping Inclusief Onderwijs gericht op het docententeam.

Sessie 1: Basis Inclusief Lesgeven: Waar staan we nu?

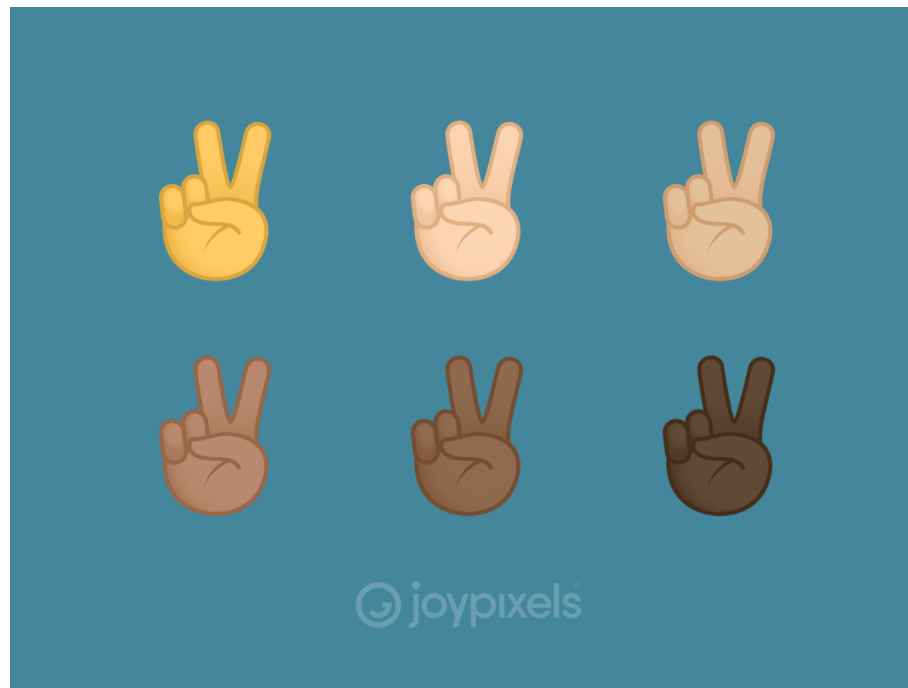
Sessie 2: Sfeer in de klas: Hoe creëren we een inclusieve leeromgeving?

Sessie 3: Inhoud lesprogramma: Hoe maak ik mijn lesinhoud inclusief?

Sessie 4: Omgaan met moeilijke gesprekken en stereotypen en vooroordelen in de klas: Hoe kan ik hot moments omzetten in leermomenten?

Sessie 5: Kansenongelijkheid: De rol van de docent

BEDANKT VOOR HET MEEDOEN!!!!

Bronnenlijst:

Ambachts-Van Rooijen. M. (2022). Inclusive International Competences. Groningen: Universiteit Groningen.

Agirdag, O. (2020). *Onderwijs in een gekleurde samenleving*. Berchem: EP

Badou, M. & M. Day. (2021). *Kansengelijkheid in het onderwijs. Verkennend onderzoek in factoren die samenhangen met onderwijs(on)gelijkheid*. Verwey-Jonker Instituut.

Banks, J. (2019). *An introduction to multicultural education*. Sixth edition. Boston: Pearson Education.

Elffers, L. (2022) *Onderwijs maakt het verschil. Kansengelijkheid in het Nederlandse onderwijs*. Zutphen: Walburg Pers.

Pulinx, R., M. Schrooten & E. Emmers (2021) *Diversiteit in het Hoger onderwijs. Van theoretisch kader naar praktijkgerichte verandering*. Brussel: ASP

Salazar, Maria & Norton, Amanda & Tuitt, Franklin. (2010). 12: WEAVING PROMISING PRACTICES FOR INCLUSIVE EXCELLENCE INTO THE HIGHER EDUCATION CLASSROOM. *To Improve the Academy*. 28. 208-226. 10.1002/j.2334-4822.2010.tb00604.x.

Wolff, R. & M. de Jong (2018), *Doceren voor een inclusieve klas. Een literatuurstudie ter voorbereiding op docenttrainingen in het hoger (beroeps)onderwijs*. Diemen/Rotterdam: Inholland/Risbo